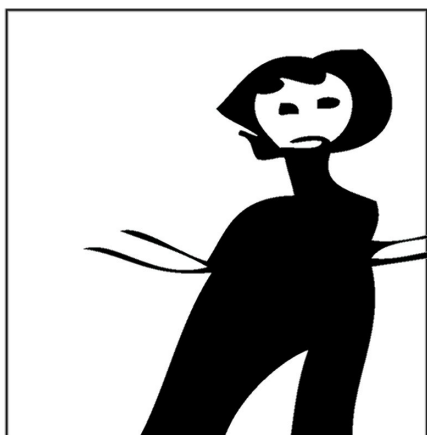
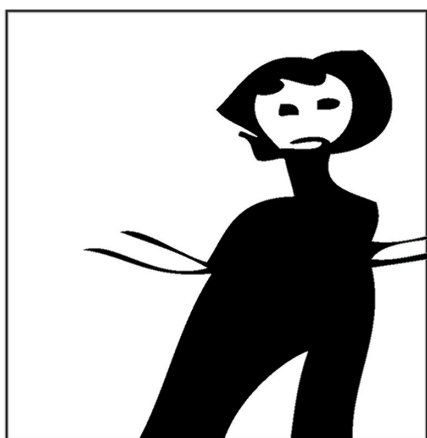

V dnešním finále na EURO naši nehrajou.

Je to škoda, těšila jsem se, jak se zase večer celý národ vezme kolem ramen...

Takhle to bude zase maximálně Staropramen.

sobotecký pravidelný lehce avantgardní věstník

splav!

ročník X / číslo 2

neděle 29. 6. 2008

Tímto považuji...

Milá čtenářko, milý čtenáři!

Rád bych vás, jako čerstvý šéfredaktor, přivítal u četby desátého ročníku časopisu Splav! Být šéfredaktorem je pocit nadmíru zajímavý – například za všechny urážky dobrých mravů, kterých se redakce letos dopustí, jsem podle mínění některých lidí osobně zodpovědný. Ale doufám, že i hezké chvíle, které vám snad letošní Splav! přivodí, mi budou v konečném soupisu mých hříchů a ctností přičteny k dobru.

Doufám, že vás letos zaujmeme nejen recenzemi a komentáři k festivalovému dění. V letošním Splav!u najdete mimo jiné spíš nepravidelnou rubriku „Proč nemám rád...“, v níž se redaktoři vyrovnávají se svými traumaty způsobenými dětskou literaturou. Tato rubrika samozřejmě nesouvisí přímo s festivalovým děním, souvisí ovšem s letošním tématem. Další, spíš snad pravidelná, rubrika „Hledá se...“ naopak nesouvisí vůbec s ničím a je jen na vašem uvážení, zda ji budete číst. Důležité je říct, že se jedná o rubriku soutěžní a že ji myslíme naprosto vážně! Včera vyhlášené pátání po Konrádovi bohužel stále pokračuje a odměna – jedno pivo (!) – vypsaná na jeho hlavu platí a platit bude, dokud tento bývalý šéfredaktor nebude nalezen, případně dokud se sám neudá.

Na závěr bych vás rád vyzval k výměně názorů. Říkejte nám, co děláme dobře a co špatně, alespoň podle vás. S chutí také do časopisu přidáme vaše příspěvky – literární, kritické i polemické. Nejraději budeme, když nám do redakce přinesete své texty (redakce zasedá na náměstí mezi knihovnou a hospodou, nad veřejnými záchodky, což mnohé vysvětluje), ale rádi budeme i za úsměvy v jídelně, poplácávání po zádech u okýnka na zahradě Šrámkova domu nebo naopak za úmyslné vyhýbání se na soboteckých ulicích.

Tímto považuji 52. Šrámkovu Sobotku za zahájenou.

Vít Prokopius

PROGRAM

10.00 sál spořitelny

Slavnostní zahájení Šrámkovy Sobotky

13.00 Šolcův statek

Vernisáž výstavy Souznění

Keramika a dřevěné sochy Ivana Šmída, Zuzany Rozsypalové a Matěje Škody

14.00 sál spořitelny

Poetické odpoledne – Kdybych byl pastevcem koní

Štěpán Kos – klavír, Rudolf Kvíz – přednes, Miroslav Matějka – flétna

15.30 zahrada Šrámkova domu

Vernisáž výstavy ilustrací z knih Galiny Miklínové

16.30 kostel sv. Máří Magdaleny

Koncert duchovní hudby

Zuzana Němečková – varhany, Roman Fojtíček – saxofony, Roman Vocel – basbaryton

Vstupné 50 Kč

17.30 zahrada Šrámkova domu

Vernisáž výstavy Bělorusko – Volby bez volby

19.30 Městské divadlo

Miro Gavran – Pacient doktora Freuda

Komorní činohra Praha. Režie: Jiří Bábek

Vstupné 60 Kč

22.00 zahrada Šrámkova domu

Sestry Steinovy

Koncert folkového dua

JÍDELNÍČEK

Snídaně: Máslo, med, chléb, čaj

(7.30 – 8.30)

Polévka: Hovězí vývar s fridátovými nudlemi

Oběd: Moravský vrabec, bramborové knedlíky, špenát

(12.00 – 13.00)

Večeře: Kuře na paprice, houskové knedlíky

(18.00 – 19.00)

Hledá se... prasklý dům

Každý někdy něco zneužije – auto s majáčkem k urychlení cesty domů, výběrové řízení k malé pomoci kamarádovi, festivalový časopis k rešerši pro diplomovou práci. Redakce Splav!u tímto v rámci rubriky Hledá se vyhláší pátrání po rodinných domech s prasklinou či prasklinami. Kritéria jsou následující:

1. musí jít o rodinný dům, tj. nanejvýš s přízemím, prvním (no, možná ještě i druhým) patrem a půdou – žádný činžák nebo panelák;
2. prasklina může být kdekoliv (zvenčí nebo uvnitř), ale musí být dobře viditelná, tj. co nejširší a nejdelší – žádné vlasové trhlinky v omítce, které je třeba hledat lupou;

PROGRAM NA ZÍTRĚK

9.00 sál spořitelny

Ilustrace literatury pro děti a mládež: východiska, situace, mezinárodní kontext

PhDr. Martin Reissner

11.00 sál spořitelny

Karafiátovi Broučci aneb svět Božího řádu a jeho proměny

PhDr. Věra Brožová

13.30 zahrada Šrámkova domu

Seminář úvodu do kritického myšlení

Mgr. Blanka Kotoučová

15.00 zahrada Šrámkova domu

Společnost mrtvých básníků

Císařovo nové divadlo

16.00 Šrámkův dům

Lewitt Him a Gyula Urbán – Bleděmodrý Petr

Poslech rozhlasové hry. Režie: Jiří Horčíčka

17.00 zahrada Šrámkova domu

Autorské čtení – Daniela Fischerová

19.30 sál sokolovny

Lev Nikolajevič Tolstoj – Příběh koně

Městské divadlo Mladá Boleslav. Režie: Josef Kettner

Vstupné 80 Kč

22.00 zahrada Šrámkova domu

LiStOVáNí – Z knihy Tobiáš Lolness

Scénické čtení, účinkuje Lukáš Hejlík

Sivý čtverák

Matka poslala děti za 2 h pro marjánku. Když byla přinesena, tázal se děd: „Děti, do čeho se dává Marjánka?“ – „Do omáčky!“ zněla odpověď. – „To by se umáčela“ – zasmál se dědeček. – „Do jitrnic,“ vítězoslavně vzkřikl Ladík. – „To by se zase umazala“ – opět dědeček. „To jste nikdy neviděli Marjánku, jak sedává do mé lenošky?“

1903 / Karel Malý / Hádanky

SPLAV! – Sobotecký Pravidelný Lehce Avantgardní Věstník

Vychází v Sobotce během konání 52. ročníku festivalu Šrámkova Sobotka, od 28. 6. do 5. 7. 2008. Cena 10 Kč.

Vydává občanské sdružení SPLAV!, Milady Horákové 123, 160 00 Praha 6, IČ 266 74 122, DIČ CZ26674122.

Evidenční číslo MK ČR E 15812.

Redakce: Tereza BOTLÍKOVÁ, Adam BROŽÍK, Milena FRIDMANOVÁ, Jan CHROMÝ, František MARTINEK, Jana MELKOVÁ, Jakub NOVOSAD, Radek OCELÁK, Jan ONDEREK, Nelly PELC-VOSTRÁ, Kateřina PÍNOVÁ, Vít PROKOPIUS, Alena SKÁLOVÁ, Ondřej ŠMEJKAL, Kateřina VESELOVSKÁ.

Vychází za přispění Studentského fondu FF UK a Královéhradeckého kraje.

Proč nemám ráda Foglara

Kdyby Josef Fritzl nebyl Rakušan, ale Čech, byla bych si jistá, že v mládí četl Jaroslava Foglara. Nenapadá mě žádný spisovatel dětské literatury s alespoň přibližně rovnocenným potenciálem doživotně poznamenat nezralou psychiku.

Ponechám stranou problematiku rysy autorovy osobnosti i jeho nevyrovnané pojetí mužských a ženských postav, nad nímž se celkem pravidelně právem rozhořčují feministky. Maminky pečící na požádání bábovky pro nejrůznější charitativní nápady Dušínovy party, hulvátsky přiblblá Ha-Ha Bimbi ani neslaná nemastná švadlenka rychlošipácké vlajky Vlasta ve mně nijak hluboké stopy nezanechaly. Už jako malá jsem se smířila s tím, že ženské vzory si musím hledat u jiných autorů – ledaže bych chtěla skončit jako nedovzdělaný a věčně ustaraný automat na domácí práce, obtížený zcela odcizeným potomkem ponořeným v té nejhorší pubertě. (O tom, jak bych dopadla, být pohlaví opačného a hledat ve Foglarově díle vzory mužské, raději pomlčím.)

Ne, temnou skvrnou na tváři dětské literatury je pro mě Foglar z jiného důvodu. Tím je jeho perverzní záliba ve smrti a utrpení, které dával až orgasticky zcela volný průchod bez jakýchkoliv ohledů na věk a především duši svých čtenářů. Jan Tleskač týraný a zavražděný svým mistrem, vydírání Velkého Vonta posledním dopisem Karla Dymoráka, umírajícího v pasti proutěného koše na prádlo, zajatý a nakonec rovněž poslý věrný přítel Bublina jsou jen vyčnívající špičkou ledovce. Pod nimi leží další a další případy. Z těch obzvláště zruďných nelze nezapomenout zejména psychopatickou třídu brutálně šikanovaného Vojtěcha Řeziny, který „páchl zatuchlinou“ a nebyť školníkovy ženy, jež ho v příšeří opuštěné učebny zahlédla „přehazovat šálu přes traverzu“, nebyl by vydržel až do barvotiskově idylického happyendu. Za spíše neškodné čtení pro kojence lze naopak označit různé doprovodné didaktické a charakterově ploché případy lemující Foglarovo dílo, jako třeba příběh neplavce Elviho, který se vydal sám přes jezero na dřevěném nafukovacím člunu. Smrt utonutím mu za to nejspíš patřila, podobně jako by si ji zasloužil zprofanovaný chlapec s nevhodnou zálibou ve volání žertem o pomoc.

Co jsme si ale rozhodně nezasloužili my, dětští čtenáři, byl nálezkový Maxmilián Drápa, filatelista, který nedokázal dál žít poté, co „omylem spálil obálku s Modrým Mauritiem“. Týdny nočních můr a ve dne ještě déle přetrvávající strach byt jen se dotknout dotyčného komiksového sešitu, protože by se náhodou mohl otevřít na stránce s Drápem...

A ze všeho nejhorší je fakt, že Foglar se přes to všechno číst prostě musí, pokud nechcete být v kolektivu stejným outsiderem jako smrdutý Řezina. Na kolik sklepů a obětí jsme si tímto nešťastným přístupem zadělali?

Tereza Botlíková

3. nejlepší praskliny jsou takové, které začínají u země a zužují se směrem nahoru;
4. šikmé trhliny jsou lepší než svislé a svislé jsou lepší než vodorovné;
5. podezření na sesuv, nerovnoměrné sedání základové půdy či jiné geologické příčiny prasklin je ceněno obzvláště.

Toulejte se po Sobotce a okolí, pátrejte, vyptávejte se, vzpomínejte, zda popraskaný dům nemá třeba váš známý, kamarád, bývalá milénka... Jako inspiraci doporučujeme procházku Šolcovou ulicí (která je z pátrání vyňata). Zdejší praskliny hodnotíme jako „středně dobré“ – jsou četné, ale mohly by být i širší a šikmější. Všechny své úlovky hlaste prosím autorce tohoto článku či jakýmkoliv zrovna dostupným redaktorům Splat!u. Schopné pátrače čeká sladká odměna v cukrárně a prasklé domy odborná pomoc!

Tereza Botlíková

Na okraj...

Sobotka. Město Sobotka. Letos tu Splat! vychází podesáté. Hnus velebnosti. Je mi třicet tři let. Skoro jednu třetinu života se motám kolem Splatu a Sobotky. Proč sem vlastně jezdím? Jak klišovitá (proč mi počítač nabízí klihovitá?) otázka. Co lze veřejně napsat a přitom nelhat? Raději budu psát o něčem jiném.

O čem? Možná o kritickém myšlení, které letos dělá podtitul dětské literatury. Co je to kritické myšlení? Něco jako nenechat si všeset bulíky na nos, že ano. Je to ale skutečně tak?

Tento rok jsem změnil zaměstnání, loni jsem se tu pohyboval jako novinář, letos jako manažer. Díky tomu jsem se musel zúčastnit řady seminářů a školení. Kupodivu mne naučili pár užitečných věcí. Mimo jiné i o několika principech kritického myšlení, přesněji o jeho zabijácích. Ti dva nejhorší jsou neochota ke změně a destruktivní kritika. Dejte si na ně pozor! Obojí známe velmi dobře. Shrnutý do jedné věty zní: to je kravina, dokud to dělal Franta, tak to bylo lepší.

Po takové větě to můžete zabalit. Pokud je něco špatné, jen protože je to jinak, můžete celé kritické myšlení zabalit. Kritické neznámá odmítavé, kritické znamená, že víte, proč si myslíte právě to, co si myslíte, a že jste schopni to někomu vysvětlit. Mimochodem, víte, co jsou to ty bulíky? Nevíte, že ano? No vidíte, a přitom byste mi uvěřili, že kritické myšlení je přeci nenechat si všeset na nos něco, o čem nevíte, co to je.

Josef Šlerka

Sobotka kostelní

Bezesporu nejvýznamnější památkou Sobotky je chrám sv. Máří Magdaleny. Kromě významu památkového a historického také tvoří klíčovou pohledovou dominantu města, utvářející typickou siluetu Sobotky.

Dnešní stavba, nacházející se na místě staršího nedochovaného kostela, pochází z let 1590–1596; vznikla tedy sto let po povýšení Sobotky na město. Jejím autorem je zřejmě Petr Vlach, případně Jan Mafiges Vlach. Stavba byla koncipována jako pozdně gotická síňová s kaplemi mezi vtaženými opěráky lodi. Tyto kaple však byly na počátku 18. století zbourány, věž byla v r. 1828 snížena, v r. 1885 se zřítily klenba lodi, kterou později Mocker nahradil dřevěným stropem a v letech 1936–1940 byla obnovena, avšak vyrobena ze železobetonu. Je tedy zjevné, že kostel byl několikrát přestavován, a tak dnes, kdy vykazuje prvky renesanční, barokní i empírové, můžeme vlastně být rádi, že gotická forma převládá. Technicky jde o jednoduší stavbu s obdélným polygonálně zakončeným presbytářem, k němuž přiléhají sakristie s oratoří na jihu a kaple P. Marie a oratoř na severu. K lodi pak přiléhá předsíň na severní straně a kaple sv. Kříže po jižní straně. Co kostel odlišuje od typizované stavby 16. století, jsou právě oratoře v boku chrámu a oratoře otevřené okny do presbytáře. Tím sobotecký chrám poněkud předběhl dobu, neboť stavba oratoří se naplno rozběhla až v období barokním.

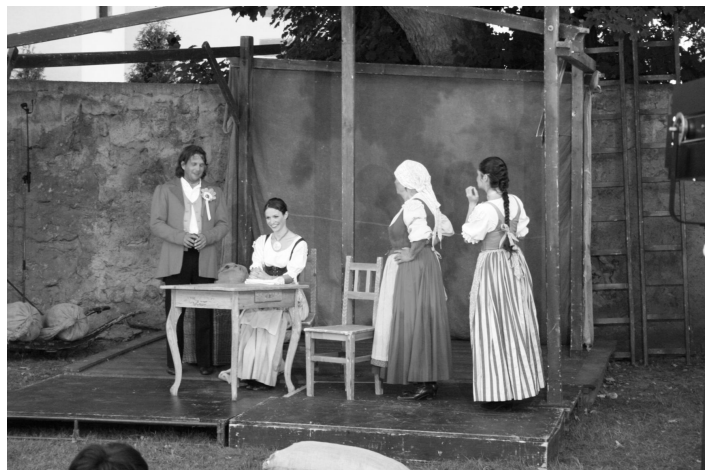
Kostel je bohatě zařízen a nejceněnější sochařská výzdoba pochází z Jelínkovy dílny z nedalekých Kosmonos.

Proč bychom se hádali

Blahorečím počasí, vďaka ktorému sa predstavenie mohlo hrať v záhrade Šrámkovho domu. Vonku sa hra Josefa Kajetána Tyla v prevedení Mestského divadla Mladěj Bole-slavy stala presne tým, čím má byť – ľudovou veselohrou, mravoučnou a humornou rozprávkou, obracajúcou sa na ľudového diváka. I keď ma na začiatku ružovolíci bruchatý šuhaj na pódiu výrazne vydesil, zmierila som sa napriek prvotnému intelektuálnemu odporu s hrou natoľko, že mi zostalo neodbytné v mysli vlastne nijak nepríjemne záverečné: „Proč bychom se hádali, když jsme se tu shledali pospolu.“

Kládla som si otázku, či sa tento typ hier hraje len kvôli univerzálnej téme lásky, sympatie a pobavenia, ktorú vždy sľubuje, ale s prekvapením som zistila, že u publika vzbudila ohlas i téma slobody zasadené do motívu českého obrodenia, pokiaľ nemám považovať za náhodu, že prvý potlesk počas predstavenia zaznel po piesni o slobode, vyjadrujúcej radosť z toho, že už nežijeme v stredoveku. No nie je to dojmavé? A deťom sa samozrejme najviac páčili škriatkovia, a dámy povedľa poznamenali, že „je to hezký chlap tédá...“ (Pocítila som akúsi menejcennosť, lebo som sa nedovtúpila, ktorého myslia.)

Herci si netradičné prostredie scény vychutnávali. Priesktor využili maximálne vo svoj prospech. Škriatkovia sa vynárali z vetiev stromov, nápadník mlynárskej dcérušky hentam z mostíku so zábradlím a hradba tvoriaca zadnú stenu javiska tvorila tiež súčasť hracieho priestoru. Vlastnú averziu na afektované herectvo som zrušila argumentom, že sa tento ensemble predsa snaží o klasické prevedenie hry z 19. storočia. A vlastne všetky moje námietky zrušil smiech decák vpredu, ktorých očami som nakoniec hru začala sledovať. Mimochodom, najsmiešnejšia z celej hry pre modrobielo prúžkovaného chlapčeka v prvom rade bola nadávka „Ty suchá hruška!“

Keď to takto zhrniem a vezmem do úvahy smiech detí a oblaženie, ktoré i dospelým divákovi hra poskytla, hovorím si, že je vlastne výborné, že existuje i takéto divadlo a že si v záhrade pod javorom našlo toho správneho diváka.

Milena Fridmanová

Kolečko aneb drama zoborožcovo

Suchá fakta: Studentské dílny. Čtvero lektorů; přítomných studentů dvacátka, z toho studentek sedmnáct. První představení vybraných textů.

Aniž to bylo jakkoli vyžadováno, zvolila si asi polovina účastníků texty dětské literatury. Je to údaj jen přibližný, vždyť kde přesně přechází dětská literatura s občasným spikleneckým mrknutím na předčítající rodiče v literaturu dospěláckou v pouhé dětské formě? A tak se zvědavý králíček dozví, co by raději nevěděl, v továrně semelou trpaslíky zpátky na sádku a zajíc vyrobiv zátku správné velikosti strčí ji kamarádu zoborožcovi do zadku. Jedna z účastnic se chopila obhajoby Malého Bobše (po zmínce o něm se v redakci snesla sprška dětských traumat a další kandidát do cyklu „Proč nemám rád...“ je zřejmý), v sympatickém přednesu se mihla dvě milá dítka naší poezie Františka a Marta Jirousovy.

Přednes byl připravený a přiměřený tu víc, tu míň; i náročné existenciální úvaze sluší spíš klidný důraz nežli afekt (úryvek z Kafky se mi v tomto ohledu zamlouval více); k úsměvnému Fulghumovu kontrastu dvou zásadně odlišných pohledů na svět by se také „vypravěčský“ klidný odstup hodil víc než napodobování nervózního „uááá“ té větší a hysteričtější ze dvou hlavních hrdinek. Velmi tichou Emily Dickinsonovou jsem bohužel skoro neslyšel, zato Halinu Pawlowskou ano. Avšak i její trochu únavná sebetematizace, téměř dialektický pohyb přibírání a hubnutí (z čehož jedno je námětem pro literaturu, druhé pro reklamu), měla paralelu v pohádce Alexandry Berkové, jinak dosti trefné a publikem se smíchem přijaté – zde tematizuje sebe samu literaturu, poukazuje poněkud ke své slabosti a pohodlnému sklonu volit za hrdinu spisovatele a za prostředí literární provoz.

Bylo-li snahou účastníků vzbudit napětí a přitáhnout pozornost k pátečnímu večeru, kdy se dílny představí se svými výsledky, své předsevzetí zcela naplnili. Řada otázek totiž zůstala nerozřešena: Stane se Honza králem? Rozpoznáme v poezii Elizabeth Bishopové něco jako hranice jednotlivých veršů? A vypořádá se zoborožec se svým strašlivým průjmem?

Radek Ocelák

Sivý čtverák

„Ladíku, tady máš nůž a uřízni mi hlavu!“ poroučel děd se zachmuřenou tváří.

Ladík stál jako přimrazený a už už „nabíral“.

„Tak co? Bude to? Copak nevíš, kde máme zelí?“ zahřměl děd, ale šibalský úsměv zahrál mu tváří.

1916 / V. Špidlen / Válečné příhody

Dosti však již odborného popisu, který spolehlivě otrávil nejednoho zájemce o místopis. Na soboteckém chrámu sv. Máří Magdaleny jsou dnes zajímavé především jeho dimenze, neboť kostel se pro městečko čítající kolem dvou tisíc obyvatel jeví přeci jen jako příliš rozměrný, a to dnes vidíme zřejmě jen část ještě větší plánované stavby. Ukazuje to jak na ekonomickou sílu jeho donátorů (Lobkoviců), tak na tehdy narůstající vliv katolické církve.

Kolem kostela se nacházel hřbitov, který byl zrušen v r. 1856, zatímco nový hřbitov u Humprechtu byl kolaudován až o dva roky později. Není tedy jasné, kde se po dva roky pohřbívalo.

Kostel sv. Máří Magdaleny v Sobotce je dnes již notoricky známým symbolem města, zatímco jiné kostely v okolí jsou neprávem opomíjeny. Proto se stručně zmíníme i o nich.

V nedalekém Oseku najdeme kostel P. Marie. Jde o barokní stavbu z počátku 18. století, bez věže, obnovenou r. 1846. Vedle kostela najdeme cennou roubenou čtvercovou pozdně barokní zvonici a hřbitov s typickými regionálními pískovcovými náhrobky, převážně secesními. Zařízení kostela je zřejmě nepatrně starší než stavba sama.

V Nepřivěci si můžeme prohlédnout kostel sv. Kříže, jehož gotický základ je doplněn barokizací lodí z poč. 18. století. Kolem kostela nás opět potěší hřbitov s náhrobky a polYGONÁLNÍ barokní zvonice, tentokrát zděná. Spolu se strojy ve své bezprostřední blízkosti i na návsi kostel vytváří působivý vesnický prostor, zde doplněný stavbou bývalého hostince z počátku 20. století.

V Libošovicích pak spatříme kostel sv. Prokopa, který byl znovu postaven r. 1610 a r. 1874 prodloužen na západní straně a doplněn věží. Opět se jedná o vesnickou dominantu, jejíž okolní prostor sice působí díky pozdějším úpravám poněkud neorganicky, ovšem nachází se v něm místní hostinec, takže krásu pozdně gotického kostela s typickými prvky a oratoří navíc můžete vychutnávat v průběhu občerstvení v bezprostřední blízkosti, což je luxus, jaký vám jiná ves v okolí nedopřeje.

Potud tedy krátká procházka po kostelech v okolí Sobotky. Příště se vrátíme do města a budeme si všimnout městského prostoru a různých zákoutí.

Hynek Zlatník

Dieta spí

Prvé dieťa, ktoré som stretla po svojom príchode na Šrámkovu Sobotku, spalo. A spí doteraz. A dopočula som sa, že bude spať po celý festival, bez nejakých radikálnejších zmien. O čom sa asi sníva malým deťom? A tým najmenším, ktoré ešte nerozprávajú? Premietajú sa im v myslí obrázky? V myslí? Bez slov?

Sny detí, ktoré už dnes majú okolo tridsiatky, som autenticky zaznamenala:

Mala som hrozný sen. Mala som malú sestričku v kočiari a mali sme s mamkou niekam ísť. Vyšla som z domu a tam stálo hrozne veľa mamičiek s kočiarmi, bol ich nekonečný rad a ja som nevedela, ktorá mamka je tá moja.

Mala som sen. Prišla som domov zo škôlky a doma boli čerti. Boli úplne všade. V byte, v pivnici... Neboli tam ani rodičia, ani nikto iný, koho by som poznala. Nevedela som, čo sa so všetkými stalo a nevedela som, kam ísť, lebo jediné miesto, kam som mohla ísť, bolo domov, a tam boli tí čerti.

Mal som sny. Všetci po mne strieľali a každý sen skončil tak, že niekto proste vyťahol flintu a zastrelil ma. Postupne som prišiel na to, že to bolí viac zozadu než zpredu a tak som sa radšej nechal zastreliť zpredu. Viac snov nemám. Len tie vraždiace, kde ma vždy zastrelili.

Ja som mala sen, že ma prenasledujú vlci na chalupe, sú všade a ja bežím, veľmi rýchlo, aby som dobehla do chalupy. A potom som mala sny s medvedami. Išli sme na prechádzku dole do mestečka a náhle zistím, že to, čo som pokladala za kamene, sú medvede. A tá hrôza z toho, že to, čo som považovala za neživú prírodu, sa hýbe. Najhoršie je, keď zistíš, že „niečo“ je „niečo“ iné. A zase sme utekali späť do chalupy a všetko záviselo len na našej rýchlosti.

Ja som mal sen o upírovi, ktorý jazdil vo výťahu a ja som večer pred spaním jedol cesnak, aby som sa ubránil pred tým upírom, a otec sa ma pýtal, prečo jem cesnak, a ja som povedal, že kvôli vitamínom.

A ja som mal skôr fóbie pred spaním. Vždy som sa bál, že keď pôjdem spať, vypukne atómová vojna.

A ja som si pred spaním opakovane predstavovala, že moja mamka umrela a ja neviem, čo budem robiť a kto sa o mňa postará a vtedy som zaspávala s plačom.

Mám jeden, ktorý mi fakt utkvel. Bola taká vysoká veža a tam bol tabak na vysokom poschodí a ja som šla na vrchol veže kúpiť si niečo a ono to tam malo drevenú podlahu a tá sa začala hrútiť a ja som si hovorila, že teraz asi umriem. Najprv som sa hrozne bála, ale potom som si povedala, že to možno nebude až tak zlé a tak som padala...

A o čom sníva malá Táňa?

Milena Fridmanová

Bělorusko 2006

Dnes v 17.30 bude na zahradě Šrámkova domu zahájena vernisáž výstavy Bělorusko – volby bez volby. Z doprovodných materiálů k výstavě přetiskujeme dva úryvky z „Březnových deníků“ běloruské nezávislé novinářky Darji Kostěnko.

„Je možné, že nás někdy budou přesvědčovat, že to všechno bylo jinak... Paměť lze vymazat a přepsat stejně jako knihy, noviny, dokumenty. Stejně jako rukopis... Tyhle deníky, tyhle soubory možná potom pomůžou mně nebo někomu jinému vzpomenout si, jak to ve skutečnosti bylo. Jestli bude někdo mít odvahu vzpomínat, jestli to někdo bude potřebovat. Věřím, že bude. Proto budu zapisovat všechno, co uvidím a uslyším. V době informačních válek jsou víc než před tisícem let potřeba anonymní letopisci.“

„Tyhle řádky píšu 22. března v 0.48. Za poslední dva dny jsem spala celkem 2 hodiny. Před hodinou a půl mě pustili ze stanice milice. Doteď nevím, kde je můj bratr, který nesl lidem stojícím na náměstí jídlo. Možná že ještě teď stojí

tam, na Říjnovém náměstí, v lidském kruhu pevně spojeném rukama okolo malého stanového městečka, aby ho svými těly chránili. Do Minsku přichází desetistupňový mráz. Posily neprijdou, protože se nikdo nedostane přes fyzly a kágé-báky v civilu, kteří zablokovali všechny přístupy k náměstí. Nikomu se nepodaří přinést do stanového městečka horký čaj nebo spacák. O tom jsem se před pár hodinami přesvědčila na vlastní kůži. Mnozí z těch lidí stojí už víc než 15 hodin. A někdo víc než den. Brzo je prostě přemůže mráz. Další z elegantních vítězství režimu.“

Výstava bude po vernisáži přemístěna do prostor sokolovny a bude přístupná po dobu konání letošní Šrámkovy Sobotky.

Popis pracovního postupu

1. Dřevěné kůly zašroubovat do dřevěných křížů.
2. Dlouhé kůly rozestavit v pravidelných intervalech asi 1,5 metru tak, aby háčky na kůlech byly všechny směrem k náměstí (nebo všechny naopak, prostě všechny stejně).
3. Rozmotat pletivo podél kůlů a navěsit je na háčky jako volejbalovou síť (horní háček na kůlu asi v druhé dírci pletiva shora, je vhodné použít na to rukavice).
4. Rozhodnout, na které straně bude výstava začínat, a pověsit tam fotografii s číslem 1 tak, aby napravo zbylo místo na malou visačku s textem.
5. Fotografie věšíme pomocí háčků na pletivo pokud možno vodorovně, každou do jednoho pole postupně od č. 1 do č. 11 a pak po druhé straně zase zpátky.
6. Když se fotografie věší na druhou stranu, je to dost náročné. Dobrou zkušenost máme s vlascem: jsou na to potřeba 2 lidé, každý na jedné straně pletiva – jeden drží fotografii, druhý provléká vlascem háček skrz pletivo.
7. Vedle fotografií pověsit visačky s textem, jsou též číslvány.
8. Když bude čas, instalovat 5 „informačních panelů“ (větší desky než fotografie) na kratší dřevěné kůly, jakkoli za pomoci provázků, jen nezničit.

Budete-li postupovat právě takto, nainstalujete výstavu Bělorusko – volby bez volby nebo ulovíte řadu upírů nebo zastavíte tureckou ofenzívu.

Anička Čmejrková, Josef Šlerka

